

Tisztelt Elnök úr, Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és uraim!

A költségvetés minden magyar állampolgár életére hatással van ezért minden magyar ügye kell, hogy legyen. A Civilek a költségvetésről projekt keretében 16 civil szervezet azért készítette el és küldte meg Önöknek a javaslatait, hogy ezzel is az érdemi vitát segítse elő. Köszönjük, hogy most lehetőséget kaptunk ezek ismertetésére.

Átfogó és konkrét javaslatokat egyaránt megfogalmaztunk mind a költségvetési rendszer és a közpénzügyek átláthatóságára, mind pedig olyan területekre vonatkozóan, ahol a kormány által benyújtott költségvetési javaslat az egyenlőtlenségeket növeli, az esélyegyenlőséget pedig csökkenti. A kormány számos területen többet tervez adni azoknak, akiknek már van és elvon azoktól, akik eleve hiányt szenvednek. Miközben jól tudjuk: a társadalmi különbségek csökkentése nem csupán erkölcsi kötelesség. Azzal, ha széles rétegek esnek ki a társadalomból, az öregedő, itthon maradó, jobb módúak jelenlegi életszínvonala sem lesz finanszírozható.

Magyarországon sajnos a költségvetési tervezés során nem szempont a nyilvánosság bevonása. Maga a költségvetési törvényjavaslat – a terjedelem ellenére – tartalmi szempontból igen szegényes. A korábbiakhoz képest ugyan egy ponton, a makropálya részletezettségében növekedett az átláthatóság, egyéb vonatkozásokban viszont inkább romlott a helyzet. Nem ismerhetjük a 2015-ös költségvetés tényleges és a 2016-os költségvetés várható teljesülési adatait, nincs intézkedések nélküli alappálya és nincsenek hatásvizsgálatok.

Tisztelt Elnök úr, Tisztelt Bizottság!

Hisszük, hogy az Országgyűlésnek módjában áll olyan költségvetést elfogadni, amely a jelenlegi tervezetnél nem csak igazságosabb, hanem hatékonyabb is. Javaslataink tehát javarészt arról szólnak, hogy ez hogyan valósítható meg.

- A Kormány a családok megerősítését tekinti egyik legfontosabb céljának. Kétségtelen, hogy egyes családok számára valóban nyújt támogatást a költségvetés, de az már nem mondható el, hogy ez a támogatás azokat célozná, akik a leginkább rászorulnának a segítségre.
- Miközben a jobb jövedelmi helyzetben lévő családok jelentős adókedvezményben részesülnek - a családi pótlék nyolc éve egy forinttal sem emelkedett. A sport célú társasági adókedvezmény immár 90 milliárd forint bevételkiesést jelent. Ha a kormány nem mondana le önként erről a közpénzről, a családi pótlék azonnal elérhetné a 2008-as értékét. Ez nem csak a jobb anyagi helyzetben lévőket, hanem mind az 1,8 millió jogosultat érintené.
- Hasonló aránytalanság látszik sajnos a lakhatási támogatások területén is. Az idei eredeti terv úgy nő jövőre több mint kétszeresére, hogy közben a lakhatási válságban lévők segítésére egy forinttal se jut több. A kormány ugyanis a jobb módú családok tulajdonhalmozását támogatja ahelyett, hogy azt próbálná megakadályozni, hogy nehézsorsú családok az utcára kerüljenek.

- A közfoglalkoztatással foglalkozó részletes anyagunk fő mondanivalója, hogy a források felét három év alatt fokozatosan át kell csoportosítani a piaci munkához való segítésre.

Tisztelt Bizottság!

- A Levegő Munkacsoport zöld költségvetés jellegű javaslata 27 olyan területet jelöl meg, ahol a kormány költségvetési javaslata nyíltan vagy burkoltan alapvetően káros, nagyrészt súlyosan környezetszennyező tevékenységeket támogat. Bemutatunk ugyanakkor 13 olyan területet, ahová átcsoportosítva ezek a források a környezeti és társadalmi fenntarthatóságot szolgálják.

A tizenhat szervezet javaslatai között szerepelnek tehát akár százmilliárdos átcsoportosítások is.

- De javaslataink között találnak olyat is, ami jóval kisebb összeg átcsoportosításáról szólna, mégis legalább ennyire égető szükségét elégítene ki. A tartósan gondozásra szoruló személyeket ápoló családokban két embernek, az ápoltnak és az ápolónak kell összesen 70 ezer forintból megélnie. Javasoljuk, hogy a kiemelt ápolási díj nettó összege egyezzen meg azzal a nettó költséggel, amennyit az állam azokra költ, akikről nem képes a saját családjuk gondoskodni. Mindehhez pusztán 6,1 milliárd forinttal lenne szükség több forrásra.
- A kormányzat részéről számos ígéret elhangzott arra vonatkozóan, hogy az oktatásra szánt források növekedni fognak, de a tervezet ezt látszólag támasztja alá. A magasabb összegek döntően csak a jelenlegi szolgáltatási szint tényleges költségeinek beismerését jelentik, a közoktatás oktatási folyamatainak fejlesztésére, az oktatási esélyegyenlőtlenségek csökkentésére jövőre sem jut több.
- A rendre az előző évi számokból kiinduló költségvetési tervezési rendszerben időnként rá kell kérdezni az alapokra. Jó-e az nekünk például, hogy maga az állam erősíti a férfiak és nők közti különbségeket, amikor a döntően nőket foglalkoztató oktatási, egészségügyi és szociális ágazatban lényegesen alacsonyabb fizetéseket kínál, mint a döntően férfiakat foglalkoztató rendőrségnél és katonaságnál?

Tisztelt Bizottság!

Mind a képviseleti demokrácia működése, mind a parlamenti képviselők tájékozódása szempontjából azt tartanánk előremutatónak, ha rendszeresen gyakorlattá válnának a nyilvános meghallgatások a parlamenti bizottsági üléseken – amint ez megtörtént akkor, amikor a Költségvetési bizottság elnöke Varga Mihály volt. Hisszük, hogy az állami szerveken kívüli szakértők és érdekképviselők nyilvános meghallgatása a politikai szféra és a társadalom közti kapcsolatot is erősítené.
